

Arkivnr: 2015/295-13
Saksbehandlar: Jomar Ragnhildstveit

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kultur- og ressursutvalet		02.06.2015

Tilskot til viltformål 2015

Samandrag

Under forvaltinga av haustbare, ikkje truga viltartar, fordelar fylkeskommunen årleg tilskotsmidlar til lokale vilttiltak frå det statlege viltfondet. Målet for tilskotsordninga er å medverke til at det blir eit haustingsverdig overskot av viltet, og at produktivitet og mangfaldet av arter i naturen blir teke vare på nasjonalt og regionalt. Målgruppa for ordninga er lag og organisasjonar, og i visse tilfelle institusjonar, kommunar og enkeltpersonar. Søknadsfristen var 15. januar.

Det kom i alt 13 søknader, derav 6 søknader om tilskot til *lokale vilttak - hjortevilt* og 7 søknader om tilskot til andre *lokale vilttak m.v.* Samla omsøkt tilskot til fylkeskommunen er på kr 751.428. Løyvinga til fylkeskommunen i år er på kr 500.000, der kr 100.000 er øymerka til prosjektet "Forvaltning av hjortebestand". I tillegg er det overførte midlar frå bunde viltfond frå i fjor, slik at samla midlar til disposisjon er på ca kr 567.000. Det vert føreslått å fordele kr 565.000 i år.

Det er føreslått størst tilskot på kr 280.000 til prosjektet "Forvaltning av hjortebestand 2015". Prosjektet er ei større satsing (2014-2017) for å organisere hjorteforvaltning i større bestandsplanområde.

Forslag til vedtak

Kultur- og ressursutvalet fordeler følgjande tilskot til lokale vilttiltak i 2015:

Nr	Søkjjar	Tiltak	Tilskot kr
Lokale vilttiltak – hjort, elg, rådyr			
1	Norsk Hjortesenter	Handbok i praktisk hjorteforvaltning	40 000
2	Norsk Hjortesenter	Hjort 2015	25 000
3	Vestskog	Forvaltning av hjortebestand 2015	280 000
4	Askøy kommune	Delta i prosjekt Forvaltning av hjortebestand	20 000
5	Fjell, Sund og Øygarden kommune	Oppretting av drift og regionalt hjorteutval	35 000
6	Hordaland Elghundklubb	Human jaktutøvelse og bruk av ettersøkshund	0
Lokale vilttiltak m.v.			
7	Bergen kommune	Kartlegging av viltet og dets leveområder	35 000
8	Vestskog	Samarbeidsprosjekt småvilt i Hordaland	0
9	CEES, Institutt for biovitenskap	Urbane måker 2015	20 000
10	Norsk Institutt for Naturforskning	Hønsefuglportalen 2015	40 000
11	Felles landbrukskontor for Austrheim, Fedje og Radøy	Forvaltningsplan for gjess for Austrheim, Fedje og Radøy	40 000
12	NJFF-Hordaland	Infoblod jakt og fiske - Infoside internett	35 000
13	Norsk Viltsykehus	Norsk Viltsykehus	0
Sum vilttiltak (kr)			565 000

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 12.05.2015

For å stimulere til brei medverknad for å betre miljøtilstanden i Noreg gir Klima- og miljødepartementet årleg ymse former for tilskot til tiltak som blir sette i verk av kommunar, organisasjonar, private verksemder og privatpersonar. Tilskotsordningane er omtalt i [rundskriv T-1/14 Tilskotsordningar for 2015](#).

Ei av fylkeskommunen sine oppgåver under forvaltninga av haustbare, ikkje truga viltartar er å fordele tilskot frå delar av Statsbudsjettet kap. 1425 post 71.3 *Tilskot til viltformål, Lokale vilttiltak mv.*

Tilskot til viltformål har opphav i innbetalte jeger- og fellingsavgifter til det statlege viltfondet. Dei skal forvaltast i tråd med det statlege økonomiregelverket. Det elektroniske søknadssenteret ved Miljødirektoratet skal nyttas for alle søknader under posten. Søknadsfristen var 15. januar. Tilskotsmidlar vart overført frå Miljødirektoratet til fylkeskommunen i brev datert 05.03.2015, og dei siste søknader vart overført 13.04.2015.

Tilsvarande sak i 2014 vart handsama av Kultur- og ressursutvalet på møtet 13. mai, sak PS 63/2014.

2. Søknader

Det har i alt kome 6 søknader om tilskot til *Hjortevilttiltak* og 7 søknader om tilskot til *Lokale vilttiltak m.v.* Oversikt over søknadene er vist i tabell 1, med forslag til tilskot i kolonna lengst til høgre, samt kolonner som viser total kostnad (kr) for tiltaket og omsøkte midlar til Hordaland fylkeskommune. Den enkelte søknad er omtalt og vurdert i saksframlegget.

Tabell 1: Oversikt over søknader om tilskot til vilttiltak i 2015. Beløp er i kroner.

Nr	Søkjjar	Tiltaket gjeld	Total kostnad	Søkt Hfk	Tilskot forslag
Lokale vilttiltak – Hjort, elg, rådyr					
1	Norsk Hjortesenter	Handbok i praktisk hjorteforvaltning	390 000	40 000	40 000
2	Norsk Hjortesenter	Hjort 2015	750 000	25 000	25 000
3	Vestskog	Forvaltning av hjortebestand 2015	900 000	300 000	280 000
4	Askøy kommune	Delta i prosjekt Forvaltning av hjortebestand	25 000	25 000	15 000
5	Fjell, Sund og Øygarden kommune	Oppretting av drift og regionalt hjorteutval	74 000	53 000	35 000
6	Hordaland Elghundklubb	Human jaktutøvelse og bruk av ettersøkshund	50 000	20 000	0
Lokale vilttiltak					
7	Bergen kommune	Kartlegging av viltet og dets leveområder	80 000	35 000	35 000
8	Vestskog	Samarbeidsprosjekt småvilt i Hordaland	80 000	80 000	0
9	CEES, Institutt for biovitenskap	Urbane måker 2015	65 300	25 000	20 000
10	Norsk Institutt for Naturforskning	Hønsefuglportalen 2015	350 000	50 000	40 000
11	Felles landbrukskontor for Austrheim, Fedje og Radøy	Forvaltningsplan for gjess for Austrheim, Fedje og Radøy	100 000	50 000	40 000
12	NJFF-Hordaland	Infoblad jakt og fiske - Infoside internett	105 000	40 000	35 000
13	Norsk Viltskykehus	Norsk Viltskykehus	445 300	8 428	0
Sum hjortevilttiltak (kr)			2 189 000	463 000	395 000
Sum lokale vilttiltak (kr)			1 225 600	288 428	170 000
Sum hjortevilttiltak og lokale vilttiltak (kr)			3 414 600	751 428	565 000

3. Tilskotsmidlar i 2015

Miljødirektoratet har i brev datert 05.03.2015 løyvd kr 500.000 til Hordaland fylkeskommune. Brevet ligg som melding RS 30/2015 på april møtet. Løyvinga i år omfattar ein øyremerka auke på kr 100.000 til prosjektet 'Forvaltning av hjortebestand 2015', som er søknad nr 3. I brevet er det forventa at desse midlane kjem i tillegg til det som fylkeskommunen elles legg inn av ressursar i prosjektet.

Ubrukte tilskotsmidlar kan overførast, jf. *Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond m.m.* Medrekna overførte midlar frå prosjekt som av ulike årsaker ikkje er gjennomført, eller gjennomført med redusert omfang, er det i 2015 til disposisjon kr 566.900.

4. Tilskotsordninga – formål og tildelingskriterium

I tillegg til rundskriv T-1/14 vart det frå 1.1.2015 gjort gjeldande ei eiga [Forskrift om tilskudd til viltformål](#), heimla i Stortinget sitt årlege budsjettvedtak, jf. kap. 1425 post 71, underpost 3.

I følge forskrifta er formålet med tilskotsordninga å bidra til eit haustingsverdig overskot av viltet. Målgruppe for ordninga er frivillige organisasjonar, institusjonar, kommunar og einskildpersonar.

Tiltak som kan få tilskot er:

- a) Tilrettelegging for og rekruttering til jakt.
- b) Informasjon om jakt og jaktmoglegheiter.
- c) Kartlegging av viltressursane og viltet sine leveområde og viltinteresser i kommunar og regionar.
- d) Innarbeiding av viltet sine leveområde og viltinteresser i kommunale planar etter plan- og bygningslova.
- e) Oppretting og drift av lokale samarbeidsråd.
- f) Deltaking i rettshavarane sitt driftsplanarbeid.

Søknader om tilskot til tiltak som inngår som del av ein plan vil bli prioriterte.

Også i [Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond](#) (§ 5) er det lista opp kva tilskot frå det statlege viltfondet kan brukast til.

Det er presisert i rundskriv T-1/14 at søknader som gjeld haustbare viltarter, unnateke villrein, grågås og kortnebbgås, skal adresserast til fylkeskommunen i det fylket der tiltaket skal gjennomførast, mens søknader om ikkje haustbare viltarter og villrein, grågås og kortnebbgås skal adresserast til Fylkesmannen. Det er krav om god samordning av bruken av midlane mellom fylkeskommunen og fylkesmannen, jf. Prop. 1 S (2014–2015). Søknader frå sentralorgan i landsdekkande organisasjonar skal adresserast til Miljødirektoratet.

For fylkeskommunen omfattar underposten *Tilskudd til viltformål, lokale vilttiltak m.v.* (Kap. 1425 post 71.3) også hjortevilttiltak for artane hjort, elg og rådyr. Ifølge overføringsbrevet frå Miljødirektoratet, gjeld dette særleg tiltaksretta undersøkingar, metodeutvikling, tilskot til private tiltak, medverknad til å løyse oppgåver og stimulerings- og informasjonstiltak i regi av organisasjonar m.m.

Dei nasjonale måla for miljøpolitikken, herunder for forvaltning av haustbare artar av vilt, framgår av Klima- og miljødepartementet sin budsjettproposisjon Prop. 1 S (2014-2015). Der er det nærare omtale av mål for viltforvaltninga og tilskotsordningane. Tiltaka som blir sette i verk skal medverke til å gje eit betre kunnskapsunderlag om artar og bestandar, eller om korleis dei kan haustast på beste vis.

I Prop 1 S (2014-2015) er midlane til viltformål retta mot resultatområde 1, *Naturmangfald*, der det eine av dei tre nye nasjonale måla, som er mest relevant for tilskotsordninga, er:

– Nasjonalt mål 1.1: Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtenester.

5. Prioriteringar i tilskotsfordelinga i Hordaland

Fylkeskommunen har årleg frå og med 2010 fordelt tilskot til viltformål frå det statlege viltfondet. Det er gitt desidert mest tilskot til hjorte-prosjekt. Hordaland er eit stort hjortefylke, og forvaltinga rundt hjort og hjortevilt er mykje meir omfattande enn for andre viltartar som fylkeskommunen har forvaltningsansvar for. Hovudregelen ved forvalting av hjort og elg skal vere bestandsforvaltning. Fram til og med 2013 brukte fylkeskommunen, i spleiselag med kommunane, mest tilskotsmidlar på å kartleggje naturgitte avgrensingar for bestandsplanområde for hjort gjennom det såkalla "Hordahjort" prosjektet. I spleiselag med kommunane er vi no i gang med å få etablert slik bestandsforvaltning, gjennom prosjektet «Forvaltning av hjortebestand 2014-2017». Fylkeskommunen har både i 2014 og i år fått ei ekstra øyremerka løyving på kr 100.000 frå Miljødirektoratet for å støtte dette prosjektet.

Naturmangfaldlova

Det er eit overordna prinsipp at viltforvaltninga skal vere kunnskapsbasert, jf. blant anna Naturmangfaldlova § 8 (Naturgrunnlaget): «Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. ...»

6. Samordna søknadshandsaming

Som føresett er det for søknader som fell inn under fleire av tilskotsordningane gjort samordna søknadshandsaming. Dette i møte mellom sakshandsamarar i fylkeskommunen (vilt- og friluftsmidlar) og fylkesmannen (vilt- og fiskemidlar). For søknad nr. 7, 9, 11 og 12, i tabell 1 (over), er det føreslåtte tilskotet frå fylkeskommunen gjort ut frå samordna søknadshandsaming. For dei fire søknadane er beløpa i kolonna "Søkt Hfk" justert slik at dei berre viser kva beløp som er søkt dekkja av fylkeskommunen sine viltmidlar.

7. Omtale og vurdering av søknadane

Det følgjer omtale og vurdering av den enkelte søknad, i same rekkefølge (1-13) som dei har i tabell 1.

Lokale vilttiltak - Hjortevilt

7.1 Norsk Hjortesenter: Handbok i praktisk hjorteforvaltning

Målsetjinga er å lage eit nettbasert hjorteforvaltningsverktøy, ei slags "digital handbok" i praktisk hjorteviltforvaltning for kommunal og privat forvaltning. Prosjektet er treårig (2013-2015). Det er søkt om tilskot frå dei 8 største hjortefylka og Miljødirektoratet. Hordaland fylkeskommune støtta prosjektet som omsøkt i 2013 og 2014.

Det første kapittelet, [Arealbrukskonfliktar](#), er alt tilgjengeleg på Hjorteviltportalen og Norsk Hjortesenter sine heimesider. Der er det samla kunnskap frå mange kjelder som er gjort tilgjengeleg på ein enkel måte. Dei neste kapitla er "Kommunale mål", "Bruk av dataseriar", "Bestandsplanområde" og "Avskytingsstrategiar". Handboka vert utarbeidd av fagpersonar ved Norsk Hjortesenter i tett samarbeid med referansegruppe/fagpanel av forskarar som jobbar tett opp mot forvaltinga.

Vurdering

Ifølgje formålsparagrafen (§ 1) i Forskrift om forvaltning av hjortevilt skal det leggjast til rette for ei lokal hjorteforvaltning. Fylkeskommunane har ei viktig rolle med å byggje opp den faglege kompetansen på lokalnivået, både hos kommunane og jaktrettshavarane. Den grunneigarstyrte hjorteforvaltninga utfører stadig meir av den praktiske delen av hjorteviltforvaltninga. Det finst meir data, kunnskap og kompetanse tilgjengeleg for den praktiske hjorteviltforvaltninga enn nokon gong før. Det er difor eit aukande behov for faglege retningslinjer og konkrete døme for å kunne utøve praktisk hjorteforvaltning hjå kommunar og rettshavarar. Gjennom ei nettbasert handbok kan gode døme og retningslinjer i bruk av t.d. hjorteviltstatistikk og løysingar på relevante praktiske problemstillingar vere ei nyttig tilrettelegging for den private og kommunale hjorteviltforvaltninga. Eit nettbasert hjorteforvaltningsverktøy vil vere relativt lett å oppdatere. Konklusjon: Det vert rådd til å gje tilskot på kr 40.000 som omsøkt.

7.2 Norsk Hjortesenter: Hjort 2015

Hjortesenteret har søkt om tilskot til å arrangere seminaret *Hjort 2015* i Florø 27.-28. august. Seminaret vart arrangert i Bergen i 2013 og 2014, men før det i Florø. Hjortesenteret har sidan 1999 arrangert nasjonale og regionale seminar som møtestad for aktørar i hjorteforvaltinga der lokal og regional forvalting kan få påfyll av fagstoff som gjer dei best mogeleg skikka til å innrette arbeidet lokalt på ein god måte.

Hjortesenteret samarbeider med ulike aktørar om arrangementet, og ser på *Hjort 2015* som ein viktig arena for heile Vestlandet, ein region der hjort er den dominerande hjorteviltarten. Hjortesenteret har dei siste åra hatt dialogmøter der fylkeskommunane på Vestlandet har vore invitert for å få innspel om fagleg innhald på seminara og korleis ein kan sikre best mogeleg deltaking. Tittelen på årets seminar er: "Bør store rovdyr bli ein del av framtidens hjorteforvaltning?". Det kan vere mykje å lære av naturen når ein skal utføre den praktiske forvaltninga av hjortevilt. Vidare vil ein ta opp siste nytt innan regelverk, forskning, pågåande prosjekt og anna aktuelt på fronten.

Hjort 2015 er avhengig av støtte og faste samarbeidspartnarar for å vere økonomisk berekraftig. Dersom deltakaravgifta skulle bere seminar åleine, vil den bli så høg at det vil hindre mange potensielle deltakarar frå å delta. Arrangementet er budsjettert til totalt kr 750.000 for 100 deltakarar. Det er søkt om tilskot på kr 25.000 frå kvar av dei fire fylkeskommunane på Vestlandet, til saman kr 100.000 i tilskot til arrangementet.

Vurdering:

Under hovudansvaret på regionalt nivå for forvaltninga av haustbare, ikkje truga viltartar, har fylkeskommunen innan hjorteforvaltninga ei viktig rolle med å byggje opp den faglege kompetansen på lokalnivået, både hos kommunane og jaktrettshavarane. Fylkeskommunane kan bruke viltfondsmidlar til å støtte arrangement som *Hjort 2015*, men kan ikkje nytte viltfondsmidlar til å dekke eigne arrangement. *Hjort 2015* vil vere eit godt og samordna tiltak. Konklusjon: Det vert rådd til å gje tilskot på kr 25.000 som omsøkt.

7.3 Vestskog: Forvaltning av hjortebestand 2015

Søkjjar er Vestskog, (etter at Vestskog og Sogn og Fjordane Skogeigarlag fusjonerte 09.04.2015 til Vestskog, med forretningsadresse Bergen). Vestskog dekkjer fylka Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Prosjektet "Forvaltning av Hjortebestand 2013-2017" starta opp i 2013, og i Hordaland i 2014. Hovudmålet i prosjektet er å etablere bestandsforvaltning av hjort i dei fire Vestlandsfylka Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. I prosjektskildringa frå 2013 er det sett behov for ei prosjektsatsing for å løfte forvaltningsarbeidet i retning dei nasjonale visjonar, strategiar og mål som er sette. Arbeidet skal skje gjennom realisering av følgjande delmål:

1. Prosess for å definere bestandsområde for hjort
2. Etablere felles forvaltning innan kvart av bestandsområda
3. Etablere rutinar for analyse og vurdering av bestandsforhold for kvart bestandsområda

Prosjektet vert organisert med Vestskog som prosjekteigar og prosjektleiar, samt ei rådgjevingsgruppe i kvart av dei fire fylka/delområda. Rådgjevingsgruppene vil fungere som samhandlingsgrupper for aktørane i hjorteforvaltninga, og vil bestå av prosjektleiar, representant frå fylkeskommunen og 1-3 representantar frå kommunane i delområdet, samt representantar for aktørane på fagområde.

Prosjektskildringa frå 2013 har ei årleg kostnadsramme på kr 3,9 millionar, der kvar kommune bidreg med kr 20.000 (eks. mva)., i alt kr 2,44 millionar, og fylkeskommunane og Miljødirektoratet med resterande kr 1,46 millionar kvart år, fordelt på kr 200.000 frå kvart fylke samt kr 660.000 frå Miljødirektoratet. Budsjettert er basert på 100 % oppslutning og beskriv maksimalt omfang av prosjektet. Det er budsjettert med timeverk tilsvarande ei 80 % stilling per år i kvart av dei fire delområda. Kommunane er sentrale i gjennomføringa. Kvar kommune søker aktiv deltaking i prosjektet.

Ifølgje prosjektsøknaden i år vil det i 2015 startast praktisk arbeid i nye føreslåtte forvaltningsområde for hjort. Arbeidet med interimstyre og forslag til vedtekter og bestandsplan for nye bestandsplanområde er igongsett per januar 2015. I Hordaland og Sogn og Fjordane er dei fleste kommunane deltakande i prosjektet. Søknadssum i 2015 er i samsvar med prosjektskissa frå 2013, og med tillegg for å avhjelpe kommunar som ønskjer å delta men som ikkje har finansiering pga små viltfond.

Vurdering

Ifølgje rundskriv (februar 2012) til hjorteviltforskrifta, skal bruk av bestandsplan vere hovudregelen ved forvaltning av hjort og elg. Det er i hovudsak grunneigarane sitt ansvar å utarbeide ein bestandsplan med tilhøyrande avskytingsplan. Bestandsplanen skal vere i samsvar med dei måla som kommunen/kommunane har vedteke for bestandsutviklinga. Ei av kommunen sine oppgåver er å stimulere til etablering av føremålstenlege vald og bestandsplanområder i forvaltninga av hjortevilt. Det er dette kommunane og grunneigarane får hjelp til i prosjektet, og dei fleste kommunane er med i prosjektet. Prosjektet vil i hovudsak gå ut på å motivere jaktrettshavarane (grunneigarane) til å ta større forvaltingsansvar ved å etablere store nok bestandsplanområder med naturgitte avgrensingar. I løpet av 2015 vil ein få betre oversikt over framgangen i prosjektet.

I "Hordahjortprosjektet" (2008-2013) vart det føreslått inndeling i ca 20 bestandsplanområde i Hordaland. Prosjektet "Forvaltning av hjortebestand" har teke utgangspunkt i dette forslaget. Med ca 665 hjortevald i fylket er det eit omfattande arbeid få flest mogeleg av valda med på å inngå i bestandsplanområde og etablere bestandsforvaltning i planområda. Til dømes er det føreslått at Tysnes med sine 52 hjortevald i dag vert etablert som eitt bestandsplanområde med samarbeid mellom valda, og éin bestandsplan for heile øya.

Miljødirektoratet har i 2015, som i 2014, lagt inn ein øyremerka auke i løyvinga til fylkeskommunen på kr 100.000 for å støtte prosjektet. Direktoratet forventar at desse midlane kjem i tillegg til det som fylkeskommunen legg inn av ressursar i arbeidet. Dette viser at Miljødirektoratet har prioritert prosjektet høgt. Konklusjon: Det vert rådd til å støtte prosjektet med i alt kr 280.000 i 2015. Det vert rekna med at prosjektet i tillegg vil motta kr 15.000 frå fylkeskommunen, via Askøy kommune, sjå søknad 7.4 nedanfor.

7.4 Askøy kommune: Delta i prosjekt Forvaltning av hjortebestand

Askøy kommune har søkt om tilskot på kr 25.000 i tre år, til saman kr 75.000 for å delta i prosjektet "Forvaltning av hjortebestand", som er søknad nr 3 ovanfor. Deltakaravgifta for kvar kommune i prosjektet er sett til kr 20.000 (eks mva) årleg. Ifølgje søknaden har ikkje kommunen overskot på viltfondet til å dekke den årlege deltakaravgifta. Kommunen viser til små inntekter til viltfondet som følgje av få felte hjortar i kommunen dei siste åra.

Vurdering

Søknaden viser at kommunen ønskjer å vere med i prosjektet. Kommunen sine inntekter til det kommunale viltfondet kjem hovudsakleg frå fellingsavgifter på hjort. Kommunar med relativt lite hjort og/eller elg har relativt små inntekter til det kommunale viltfondet. I 2014 vart det felt 46 hjortar på Askøy. Berre Fedje, Odda og Øygarden hadde endå ferre felte hjortar av kommunane i fylket.

Det vert føresett at tilskotet frå fylkeskommunen til prosjektet Forvaltning av hjortebestand vert brukt slik at kommunar med relativt små inntekter til viltfondet skal kunne vere med i prosjektet, sjølv om dei ikkje betalar deltakaravgifta fullt ut. Sett frå fylkeskommunen er det mest rasjonelt å gje tilskot direkte til prosjektet Forvaltning av hjortebestand, og ikkje via kommunane. Sidan det likevel ligg føre ein søknad frå ein kommune med så lite viltfondsmidlar, kan det kanskje oppfattast som eit negativt signal å ikkje få tilskot. Tilskot på kr 15.000 til Askøy må då overførast til prosjektet Forvaltning av hjortebestand, som difor bør få redusert tilskotet frå fylkeskommunen tilsvarende. Konklusjon: Det vert rådd til gje kr 15.000 i tilskot til Askøy kommune, for deltakarbetaling til prosjektet "Forvaltning av hjortebestand".

7.5 Fjell, Sund og Øygarden kommune: Oppretting av drift og regionalt hjorteutval

Fjell kommune har på vegne av dei tre kommunane Sund, Fjell og Øygarden søkt om tilskot i tre år for oppretting og drift av eit regionalt hjorteutval. Utvalet si hovudoppgåve blir å utarbeide og drifte ein regional bestandsplan for hjort, basert på "Hordahjortprosjektet" sitt framlegg til inndeling av bestandsplanområde, som omfattar dei tre kommunane. Ifølgje søknaden vil utvalet bestå av 7 medlemmer, 2 frå kvar kommune og 1 frå lokallaget av NJFF. Når bestandsplanen er godkjent blir utvalet si oppgåve ifølgje søknaden å fordele dei fellingsløyva som blir gitt av kommunal viltforvaltning etter nærare bestemte kriteriar. Utvalet skal evaluere og justere bestandsplanen i takt med bestandsutviklinga i planområdet. Utvalet skal og fungere som eit rådgjevande organ for valdansvarlege, jaktrettshavarar og jegerar, og stå til rådvelde for andre interesser. Det vert stilt høge krav til viltkompetanse for utvalsmedlemmane så det er behov for både kurs, materiell og direkte rettleiing, særleg under arbeidet med bestandsplanen. Utvalet skal jamleg rapportere til den kommunale viltforvaltninga.

Skal utvalet kunne realiserast slik kommunane ønskjer er det behov for eksterne tilskot då dei kommunale viltfond ikkje har dei midlane som trengs. Det vart i 2014 gitt 210 fellingsløyver i denne regionen og resultatet vart 168 felte dyr. Ein stor del av inntektene til kommunalt viltfond går med til handtering av viltpåkørsler slik at det blir lite til overs til andre vilttiltak.

Vurdering

Ei av kommunane sine oppgåver i hjorteviltforvaltninga er å stimulere til etablering av føremålstenlege vald og bestandsplanområder. Dei tre kommunane er føreslått som eitt bestandsplanområde. Ifølgje Hjorteviltforskrifta § 17 (Vald og bestandsplanområder over kommune- og fylkesgrenser, regionalt samarbeid), skal kommunane stimulere til og leggje til rette for samarbeid mellom jaktrettshavarane. Der samarbeidet føregår over kommunegrenser skal kommunane bidra til regional, bestandsretta forvaltning ved godkjenning av vald, bestandsplanområder og ved andre former for samarbeid.

Søknaden viser at dei tre kommunane tek initiativ på område som vert forventa ut frå hjorteviltforskrifta. Målet er blant anna å få utarbeidd ein bestandsplan for heile området, men utvalet kan ikkje gjere alle oppgåver som er skildra i søknaden, t.d. tildeling av fellingsløyve til valda som må gjerast av kommunen. I søknaden er ikkje prosjektet "Forvaltning av hjortebestand" nemnt, som også har som formål å etablere bestandsforvaltning og utarbeide bestandsplanar i planområda. Det synest rett å prioritere støtte til det lokale initiativet ut frå formålsparagrafen i hjorteviltforskrifta om at det skal leggjast til rette for ei lokal forvaltning, og ut frå oppgåvene til kommunane nemnt over. Det må i 2015 avklarast kva evt koordinering det er med prosjektet "Forvaltning av hjortebestand". Hadde dei tre kommunane vore med i prosjektet "Forvaltning av hjortebestand", ville deltakaravgifta for kvar kommune der vore på kr 25.000 per år (inkl. mva), totalt kr 75.000 per år. Det omsøkte tiltaket over tre år er kostnadsrekna til kr 140.000, der tilskot frå fylkeskommunen er ført opp med totalt kr 100.000, og berre ført opp tilskot på kr 30.000 samla frå dei tre kommunane sjølve, som har eigne viltfond som kan støtte slike tiltak. I søknaden er det ført opp størst kostnader for tiltaket første år, kr 74.000. Eit tilskot som omsøkt frå fylkeskommunen i 2015 ville då blitt på kr 53000 (oppført i tabell 1 over). Skulle fylkeskommunen gitt tilsvarande til alle kommunar, ville det tilsvare i alt ca kr 583.000 i 2015. Til samanlikning vil eit fylkeskommunalt tilskot på t.d. kr 300.000 til prosjektet "Forvaltning av hjortebestand" i år, (det same som i fjor), tilsvare vel kr 9000 per kommune. Om dei tre kommunane vel å stå utanfor prosjektet "Forvaltning av hjortebestand", så ville eit tilskot på kr 20.000 samla til dei tre kommunane tilsvare omtrentleg tilskot per kommune i prosjektet "Forvaltning av hjortebestand". Dersom fylkeskommunen gir kr 35.000 i tilskot til prosjektet i 2015, og dei tre kommunane dekkjer like mykje, ville dette vere nok til å finansiere det omsøkte prosjektet i 2015. Konklusjon: Det vert føreslått å gje kr 35.000 i tilskot til prosjektet i 2015.

7.6 Hordaland Elghundklubb: Human jaktutøvelse og bruk av ettersøkshund

Ifølgje søknaden er det eit tiltak for å auke bruk av bandhund på jakt og ettersøk etter hjortevilt med spesiell tanke på Vestlandet og hjort. Vedlagt søknaden er det ein søknad "til samarbeidspartnere som vil støtte vårt arrangement" NM for elghund – bandhund i 2015. Det er også vedlagt ei pressemelding (22.09.2014) om arrangementet NM i bandhund i Kvinnherad 6.-8. august 2015, som er tildelt Hordaland Elghundklubb. Det er også lagt ved budsjett for NM i bandhund 2015.

Det går fram av ovanstående at Hordaland Elghundklubb, som ein av 22 områdeklubbar til Norske Elghundklubbers forbund, dekker fylka Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Klubben er for alle som brukar elghund og driv med jakt og ettersøk på storvilt. Hordaland elghundklubb arrangerer kvart år mange fersk- og blodsporprøvar. Opplæring og godkjenning av hundar – alle rasar – til ettersøk av skada vilt er ein av dei viktigaste oppgåvene til Hordaland Elghundklubb, og på den måten utøver klubben eit betydeleg samfunnsansvar.

I 2015 står Hordaland Elghundklubb for første gong som arrangør for Noregsmeisterskapet for bandhund. Det er og første gongen dette meisterskapet skal gjennomførast utelukkande på hjort. Dette er ei stor utfordring som klubben har teke på seg. Arrangementet skal gjennomførast i terreng i heile Kvinnherad. På bakgrunn av den innsats som er lagt til grunn frå Hordaland Elghundklubb innan jaktprøvar og ikkje minst det å gjennomføre jakt- og sporprøvar og på den måte bidra til at det finst tilgjengeleg nødvendige tal ettersøksekvipasjar til bruk under jakt og ikkje minst til kommunal ettersøk, t.d. ved viltpåkjørslar, så søker klubben om tilskot til NM 2015 i bandhund. I søknaden er det vist til Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond (§ 5) for å vise kva viltfonda kan brukast til.

Det er søkt om tilskot frå fylkesmenn og fylkeskommunar i dei tre fylka Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, i alt kr. 50.000.

Vurdering

Det omsøkte tiltaket fell strengt tatt ikkje inn under noko kriterium for tilskot frå tilskotsordninga. Søknaden gjeld tilskot til å arrangere NM i bandhund, og arrangementet gjeld hjortejakt med bandhund. Å bruke bandhund på hjortejakt er tillatt, men ikkje eit mål i hjorteviltforvaltninga.

Så langt har det vore høve til å bruke jaktpremiert hund etter reglar fastsett av Norsk Kennel Klubb (NKK) og godkjent av Miljødirektoratet til ettersøk på eige jaktfelt, og etter skriftleg avtale også i tilstøytande jaktfelt, men denne regelen vert oppheva frå 1. april 2016, (§ 26 i *Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst* vert oppheva). Etter den tid treng alle hundar som skal brukast til ettersøk godkjenning som ettersøkshund, også på eige jaktfelt.

Det gjeld ein eigen instruks for prøving og godkjenning av ettersøkshund, og samarbeidsavtale mellom Miljødirektoratet, Norges Jeger og Fiskerforbund (NJFF) og Norsk Kennel klub (NKK) kor dei to organisasjonane har påteke seg ansvaret for å gjennomføre ordninga etter nærare retningsliner. Fylkeskommunen har ikkje noko med slike kurs å gjere, og har difor heller ikkje føresetnader for å vurdere tilskot til gjennomføring av slike prøver, og pleier heller ikkje å få søknader om tilskot til gjennomføring av slike arrangement.

Ifølgje arbeidsbudsjettet for NM 2015 vedlagt søknaden inngår det der totalt kr 40.000 i tilskot frå sponsor, inklusive viltfond, mens det er budsjettet med eit overskot på kr 47.180. Følgjeleg er det ikkje synleggjort eit behov for tilskot. Vi ser også at det er sendt søknader til kommunar for å støtte tiltaket, sjølv om dette ikkje er opplyst om i søknaden. Konklusjon: Det vert rådd til å ikkje gje tilskot til tiltaket.

Lokale vilttiltak

7.7 Bergen kommune: Kartlegging av viltet og dets leveområder

Bergen kommune opplever eit stadig aukande press på areala i form av auka behov for bustadutbygging, næringsutvikling, industri og andre tekniske inngrep. Naturområda i kommunen blir difor stadig mindre, noko som utløyser eit behov for meir oppdatert og nøyaktig kunnskap om viltet og viltet sine leveområde for bruk i forvaltninga. Kommunen sine viltressursar og viltet sine leveområde vart sist gjennomgått i samarbeid med fylkesmannen i Hordaland i 2004/2005. Det har no gått 10 år sidan kartgrunnlaget vart revidert og viltrapporten utarbeidd. Det er difor behov for ei revidering av rapporten og av kommunen sitt kartverk på viltet og dets leveområder. Det er viktig med jamleg oppdatering av viltkartverket for å kunne tilføye ny

kunnskap og for å fange opp endringar i viltet sin bruk av eit område, enten det skuldast naturlege endringar eller endringar som følgje av tekniske inngrep.

Særleg for arealkrevjande artar som hønsehauk, spettefuglar og til dels hjort, vil dei store, samanhengande skogområda vere viktige. Bergen kommune har registrert til dels omfattande arealendringar/planlagde arealendringar ved fleire av dei store skogområda, herunder ved registrerte hjortetrek. Dette gir konkrete døme på at kunnskapsgrunnlaget i mange tilfelle kan vere utdatert. Det er av stor betydning med oppdatert kunnskap på kor vidt dei arealendringane som har skjedd det siste tiåret har hatt ein negativ innverknad på viltartane. For fleire viltartar kan bestandssituasjonen i stor grad ha endra seg, både i positiv og negativ forstand, grunna ulike bakanforliggjande årsaker som vil vere av forvaltningsmessig interesse å ha kunnskap om.

Viltrapporten frå 2005 har også behov for ei oppdatering med tanke på nytt lovverk som har kome til, herunder naturmangfaldlova frå 2009, og utgjeving av ny Nasjonal raudliste for artar i 2010. Søknaden gjeld både haustbare og ikkje haustbare viltartar, og er sendt både til fylkesmannen og fylkeskommunen.

Vurdering

Fylkeskommunen har som planmyndigheit ei viktig rolle i å ta vare på viltet sine leveområde. Det vart forventa, ved overføringa av viltoppgåver til fylkeskommunane i 2010, jf. brev frå dåverande Miljøverndepartementet, at fylkeskommunen skulle overta ansvaret for innsamling av data til databasen Naturbase og etablere beslutningsgrunnlag innanfor dei haustbare, ikkje truga viltartane. Dette kunne gjerast ved at fylkeskommunen sjølv initierer viltkartlegging i kommunane og/eller støtta kommunane sine eigeninitierte kartleggingar. Viltkartlegginga vert gjennomført etter DN-handbok 11 (Viltkartlegging).

I samordna søknadshandsaming med fylkesmannen er det vurdert at søknaden er støtteverdig både frå fylkeskommunen og fylkesmannen. Bergen kommune støttar tiltaket med kr 10.000 i egne midlar. Konklusjon: Det vert føreslått å støtte søknaden som omsøkt med kr 35.000 frå fylkeskommunen.

7.8 Vestskog: Samarbeidsprosjekt småvilt i Hordaland

Vestskog (etter fusjon) søker om kr 80.000 i tilskot til forprosjektering av eit større hovudprosjekt på småviltforvaltning i Hordaland. Det vert vist til resultatane i kartleggingsprosjektet for småvilt i Sogn og Fjordane og Hordaland der ein konkluderer med at det er mykje å hente på presisjonen i småviltforvaltninga. Hovudmålet med prosjektet er å leggje til rette for ei meir målretta forvaltning av det jaktbare småviltet i fylket. Målet er å finne eit utmarkslag/fjellstyre som ein kan bruka som pilot for vidare arbeid. Ein vil og leggje opp til samarbeid med fylkeslaget til NJFF.

Arbeidet med piloten vil munne ut i ein tiltaksplan/forvaltningsplan for utmarkslaget. Prosjektet vil ta føre seg alle aspekt i småviltforvaltninga frå resurskartlegging (taksering), predator kontroll og effekten av dette, haustingsmodellar, bygd på takseringsresultat og næringsmessig utnytting av ressursen.

Resultata frå prosjektet vil danne eit godt grunnlag for vidare satsing på målretta småviltforvaltning i Hordaland. Forprosjektet vil trekkje vekslar på arbeidet som er gjort på området i Statskog i Sør-Norge.

Vurdering

Fylkeskommunen støtta i 2010 prosjektet "Driftsplanprosjekt, Småvilt i vest", i regi av Sogn og Fjordane Skogeigarlag (no Vestskog). Rapport frå prosjektet der er vedlagt søknaden i år. Prosjektet er interessant, men alt ved søknaden bør ein ha med eit konkret og motivert grunneigarlag, som kan vere ein god pilot. Ut frå avgrensa midlar vert det ikkje vurdert å kunne prioritere støtte til prosjektet i år. Det er mykje grunneigarlaga kan gjere sjølve på tilrettelegging for småviltjakt m.m. Konklusjon: Det vert rådd til å ikkje støtte prosjektet, då andre prosjekt bør prioriterast høgare i år.

7.9 CEES, Institutt for biovitenskap, Oslo: Urbane måker 2015

Det er søkt om støtte til innkjøp av fargeringer og diverse anna utstyr, samt DNA analyser og utvikling av nettside, i samband med eit samarbeidsprosjekt som tek sikte på å undersøke bestandsforhold til måkar ein finn i urbane miljø. Dette vil vere eit samarbeid mellom PhD student Morten Helberg og Norsk Ornitologisk Forening (NOF) Hordaland.

Tiltaket omfatter både jaktbare (gråmåke, svartbak) og ikkje jaktbare (hettemåke, fiskemåke, sildemåke) arter. Det er søkt om kr 25.000 i tilskot frå fylkeskommunen og det same frå fylkesmannen.

Vurdering

Prosjektet søkte om tilskot frå fylkeskommunen både i 2012 og 2013 utan å få tilskot, men fekk tilskot i 2014. Prosjektet bidreg til auka kunnskapsgrunnlag i viltforvaltninga, også for jaktbare artar. Det er gjort samordna søknadshandsaming med fylkesmannen. Konklusjon: det vert rådd til at fylkeskommunen gir tilskot på kr 20.000.

7.10 Norsk Institutt for Naturforskning (NINA): Hønefuglportalen 2015

Målet er å sikre ei langsiktig ivaretaking av kvalitetssikra data frå hønefugltaksering i Noreg. Ein føresetnad for å kunne gjennomføre ei moderne, kunnskapsbasert småviltforvaltning er at bestandsstatus før jakt er kjent, slik at ein på grunnlag av dette kan gjere nødvendige forvaltingsgrep. Frå rettshavarane si side har det vore ønskje om å få etablert ein overordna nasjonal database eller portal kor denne type data vert lagra slik at datakvaliteten vert sikra. Ein slik portal bør integrere grunneigarane og jegerane sine ønskje og behov for oppdatert bestandsstatus med behova innanfor forskning og overordna, langsiktig forvaltning. Det er beskrevet korleis portalen er tenkt strukturert i NINA minirapport 423: *Hønefuglportalen – en nasjonal portal for rypen og skogsfugl*.

Hausten 2013 vart ein testversjon av *Hønefuglportalen* (<http://honefugl.nina.no>) utvikla, og hausten 2014 vart aktiviteten utvida til å dekke heile landet. NINA søker i 2015 om tilskot frå dei fylkeskommunale viltfondene til å utvide aktiviteten og til ei vidareutvikling av webportalen sin funksjonalitet. Tilskot vil nyttast til å sikre kvaliteten på den gjennomførte aktiviteten og til å foreta strategiske utvidingar av takseringsaktiviteten i dei delar av landet som er dårlegast dekkja i dag. I 2015 er det søkt den enkelte fylkeskommune om kr 50.000 i tilskot, men berre kr 200.000 totalt frå fylkeskommunale viltfond.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støtta prosjektet i 2014 med kr 50.000 under føresetnad av at det då vart gjort arbeid i fylket. NINA har i rapport til fylkeskommunen gjort greie for arbeidet i 2014. Det går fram at det vart gjort taksering i 169 takseringsområde i landet i 69 kommunar, og at det i Hordaland vart taksert i og rapportert for eitt rapporteringsområde - Eidfjord Fjellstyre. I følgje rapporten vil NINA jobbe aktivt for å auke omfanget av takseringar i fylket.

Vi trur Hønefuglportalen vil bli eit svært nyttig forvaltingsverktøy framover, ikkje minst for grunneigarane, tilsvarende som Hjorteviltregisteret er det for forvaltning av hjortevilt. Taksering før jakt, sikrar ei meir kunnskapsbasert og berekraftig forvaltning av jaktbare artar av skoghøns (fjellrype, lirype, storfugl, orrfugl), som er viktige jaktartar i Hordaland, men der bestandssituasjonen, særleg for rype er ottefull. Konklusjon: Det vert rådd til å støtte prosjektet i år med kr 40.000. (Tilsvarende støtte frå 5 fylkeskommunar vil gje tilskot som omsøkt frå fylkeskommunane).

7.11 Felles landbrukskontor for Austrheim, Fedje og Radøy: Forvaltningsplan for gjæsser for Austrheim, Fedje og Radøy

Felles landbrukskontor for Austrheim, Fedje og Radøy ønskjer å laga ein forvaltningsplan for gjæsser for områda dei har ansvar for, i tråd med *Forvaltningsplan for gjæsser i Hordaland*. Landbrukskontoret opplever kvart år at gjæsser gjer meir skade på dyrka mark og ureining av friluftsområde. Kommunen brukar lang tid på behandling av fellingsløyve, konflikhtar knytt til gjæsser og saknar ein heilskapleg lokal plan for gåseforvaltninga. Eit lokalt informasjonsarbeid er også nødvendig. I kommunane er det lite kjennskap til utbreiinga av ulike artar av gås og arbeidet med kartlegging bør starta i 2015. Ifølgje søknaden er samla kostnad for tiltaket kr 100.000. Det er søkt fylkesmannen og fylkeskommunen om å dekke heile kostnaden på kr 100.000.

Vurdering

Det er gjort samordna søknadshandsaming med fylkesmannen. Miljødirektoratet har presisert at søknader som gjeld grågås og kortnebbgås skal adresserast til fylkesmannen, og søknader som gjeld kanadagås (og stripegås) skal adresserast til fylkeskommunen. Prosjektet gjeld innanfor dei tre kommunane. Ein kunne forventa at kommunane sjølve dekke noko av kostnadene. Konklusjon: Det vert føreslått å støtte tiltaket med kr 40.000.

7.12 NJFF-Hordaland: Infoblad jakt og fiske - Infoside internett

NJFF-Hordaland har dei siste 16 åra gitt ut eit informasjonsblad om jakt og fiske to gonger årleg. Bladet har eit opplag på 6500, og vert sendt gratis pr. post til alle kommunar i fylket, til offentleg miljø- og landbruksforvaltning, alle aviser, lokalradio, media elles i fylket, til lokallag av NJFF, til andre jeger- og fiskarlag i fylket, til sportsbutikker i fylket, til alle medlemmer av NJFF i fylket, samt til medlemmer i fiskeklubben for barn i fylket m.fl. I bladet når ein ut til dei fleste jakt- og fiskeinteresserte i Hordaland med viktig informasjon om t.d. lover og forskrifter for jakt og fiske, om kurs, informasjon om aktuelle saker som vedkjem jakt- og fiskeinteresserte, om informasjon om arrangement for barn og mykje meir. Det er gratis for t.d. offentleg forvaltning, kommunar osv. å bruke bladet til å spreie informasjon, og dette har skjedd jamleg. Bladet går i 2015 inn i sitt 17. år. Då bladet vert sendt ut til så mange adressatar (ca 6000) to gonger årleg, og då bladet er på 16 sider, har NJFF-Hordaland store trykke- og portoutgifter knytt til utgjevinga. Det er ønskjeleg å gje ut to nummer også i 2015, i juni og desember.

Sidan hausten 1998 har NJFF-Hordaland hatt ei informasjonsside på internett om jakt, fiske, friluftsliv, forvaltning, miljø etc. Adressa til sida er www.njff.no/hordaland/fylke. 1. desember 2014 fekk NJFF ein ny nettportal, som no er meir oversiktleg og brukarvenleg enn tidlegare. Den vert oppdatert jamleg og inneheld mykje aktuell informasjon, blant anna frå offentleg forvaltning. Fylkessekretæren brukar ca 200 timar pr. år på oppdatering av sida. I tillegg brukar fylkeslaget ca kr 5000 pr år til kjøp av programvare og datautstyr.

Vurdering

Totalkostnaden med tiltaka er ført opp med kr 105.000, der løn utgjer kr 60.000. Trykking av blad og porto utgjer kr 30.000. Det har vore tilsvarende søknad dei siste åra, og tiltaka har vore støtta med vilttilskot frå fylkeskommunen og fisketilskot frå fylkesmannen. Det har vore samordna søknadshandsaming i år (fiskemidlar frå fylkesmannen, og friluftsmidlar og viltmidlar frå fylkeskommunen). Konklusjon: Det vert føreslått å gje tilskot på kr 35.000.

7.13 Norsk Viltsykehus: Norsk Viltsykehus

Etter oppstart som privatpraktiserande veterinær i 2012, og etter kvart med mottak og behandling også av ein del skada vilt, etablerte same veterinær Norsk Viltsykehus i 2013, med formål å diagnostisere, behandle og rehabiliter skada og sjukt vilt, før desse blir sett ut att i naturen. Ein ønskjer å gje skada og sjukt vilt same gode behandlingsmoglegheiter som dyr i privat eige får. Viltsykehuset er lokalisert i Hauge i Dalane i Rogaland. Så langt har sykehuset hatt ca 60 pasientar, frå fem nærliggjande kommunar. Søknaden gjeld tilskot til kjøp av diverse medisinsk utstyr som røntgenutstyr og operasjonsutstyr og til løn, til ein budsjettert kostnad på totalt kr 350.000. Det er søkt om tilskot frå Miljødirektoratet og frå fylkesmenn og fylkeskommunar i heile landet. Visjonen er å ha ein stad som kan ta imot skada vilt frå heile regionen/landet, og som har utstyr og kompetanse tilpassa dette formålet. Ifølgje søknaden finst det per i dag ingen offisiell plass i Norge som tek imot og behandlar skada vilt på eit profesjonelt nivå. Den generelle tanken er at også ville dyr har rett til veterinær behandling ved sjukdom og skade som alternativ til avlaving.

Grunnen til at det er søkt om tilskot frå Hordaland fylkeskommune er at sykehuset kan ta imot dyr frå Hordaland.

Vurdering

Tiltaket vert vurdert å ligge utanfor formål som kan støttast av tilskotsordninga, og vil i tilfelle vere eit nasjonalt ansvar. Konklusjon: Det vert rådd til å ikkje støtte tiltaket.

8. Oppsummering av tilrådingar

Det vert føreslått å gje tilskot som vist i forslaget til vedtak i saka og i tabell 1 i saksutgreiinga. Av disponible midlar på ca kr 566.900 er det føreslått å gje tilskot på til saman kr 565.000. I tilskotet til prosjektet *Forvaltning av hjortebestand 2015* (søknad nr 3) på kr 280.000 inngår det ei øyremerka tilleggsløyving til prosjektet på kr 100.000 frå Miljødirektoratet.